

**LAKI ALUEIDEN KEHITTÄMISEN JA EUROOPAN UNIONIN ALUE- JA
RAKENNEPOLITIIKAN HANKKEIDEN RAHOITTAMISESTA**

1 luku
Yleiset säännökset ja viranomaisten toimivalta

1 §

Lain tarkoitus

Alueiden kehittämistä tuetaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista ja valtion talousarvioon otetuilla kansallisilla varoilla sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

- 1) voittoa tavoittelemattomaan toimintaan myönnettäviin tukiin, joita rahoitetaan valtion talousarviossa alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen osoitetusta määrärahasta ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman varoista ohjelmakaudella 2021-2027;
- 2) Interreg-ohjelmissa ja Interreg-ulkorajaohjelmissa rahoitettavien hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen ohjelmakaudella 2021-2027.

Lisäksi tätä lakia sovelletaan Euroopan unionin alue- rakennepolitiikan rahastojen ohjelman sekä Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien toimeenpanoon ohjelmakaudella 2021 - 2027.

3 §

Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön

Tällä lailla täydennetään seuraavien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten kansallista soveltamista:

- 1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista rahoitussäännöistä [(EU) N:o XX/XXXX] (*yleisasetus*);
- 2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta [(EU) N:o XX/XXXX] (*EAKR-asetus*);
- 3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan sosiaalirahasto plussasta [(EU) N:o XX/XXXX] (*ESR-asetus*);
- 4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta [(EU) N:o XX/XXXX] (*JTF-asetus*);
- 5) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan aluekehitysrahastosta ja ulkoisista rahoitusvälineistä tuettavaa Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitetta koskevista erityissäännöksistä [(EU) N:o XX/XXXX] (*Interreg-asetus*);
- 6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen perustamisesta [(EU) N:o XX/XXXX]; (*NDICI-asetus*)

- 7) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rajanylisissä tilanteissa esiintyvien oikeudellisten ja hallinnollisten esteiden poistamismekanismista [(EU) N:o XX/XXXX].

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Tässä laissa tarkoitettuihin tukiin sovelletaan, mitä valtionavustuslain (688/2001) 9–11, 14–19, 24, 25, 31, 32, 36 ja 37 §:ssä säädetään.

Tämän lain [1 luvun 1 ja 3 §:n sekä 2 ja 3 luvun] säännöksiä sovelletaan tukiin, joita elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset myöntävät valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain (*uusi yritystukilaki*) nojalla yrityksen kehittämisavustuksena tai yritysten toimintaympäristön kehittämisavustuksena, jos tukien rahoitukseen käytetään Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoja.

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *tuella* tässä laissa tarkoitettun viranomaisen myöntämää tuenluontoista rahoitusta tietyn toiminnan tai hankkeen avustamiseksi Euroopan unionin talousarvion alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista ja Naapuruus ja maailma –varoista Suomelle kohdennetuista varoista, jotka on otettu osaksi valtion talousarvioita sekä valtion talousarviossa alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen osoitetusta määrärahasta sekä kansallista vastinrahoitusta Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hankkeille;
- 2) *kansallisilla varoilla* valtion talousarviossa alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen osoitettua määrärahaa;
- 3) *Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoilla* Euroopan aluekehitysrahastoa, jäljempänä aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, jäljempänä sosiaalirahasto ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa;
- 4) *Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmalla xxx 2021–2027* ohjelmaa;
- 5) *Interreg-ohjelmilla* Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen mukaisia yhteistyöohjelmia Euroopan unionin sisärajoilla;
- 6) *Interreg-ulkorajaohjelmilla* Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen mukaisia yhteistyöohjelmia Euroopan unionin ulkorajoilla, joita osarahoitetaan Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä;
- 7) *yhteistyöohjelmalla* Interreg-ohjelmaa tai Interreg-ulkorajaohjelmaa;
- 8) *Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoilla* Euroopan unionin talousarviosta Suomelle myönnettyjä ja niitä vastaavia kansallisia *alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoja*;
- 9) *alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahalla* valtion talousarvioon otettua kansallista alueiden kehittämisen määrärahaa;
- 10) *kansallisella vastinrahoituksella* valtion talousarviossa tarkoitettua valtion rahoitusosuutta Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hankkeiden tukemiseksi;
- 11) *Euroopan aluekehitysrahaston varoilla* Euroopan unionin talousarviosta Suomelle myönnettyjä ja niitä vastaavia kansallisia Euroopan aluekehitysrahaston varoja;
- 12) *Euroopan sosiaalirahaston varoilla* Euroopan unionin talousarviosta Suomelle myönnettyjä ja niitä vastaavia kansallisia Euroopan sosiaalirahasto plussan varoja;
- 13) *oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoilla* Euroopan unionin talousarviosta Suomelle myönnettyjä ja niitä vastaavia kansallisia oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoja;
- 14) *hallintoviranomaisella* Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman osalta alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (/) 8 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua viranomaista sekä Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien osalta mainitun lain 30 §:ssä tarkoitettua viranomaista;
- 15) *välittävällä toimielimellä* alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (/) 9 §:ssä tarkoitettua viranomaista;
- 16) *tarkastusviranomaisella* alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (/) 12 §:ssä tarkoitettua viranomaista ja Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien osalta mainitun lain 31 §:ssä tarkoitettua viranomaista
- 17) *kirjanpito toiminnolla* alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain 8 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettua viranomaista ja Interreg-

- ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien osalta mainitun lain 4 luvun 30 §:ssä tarkoitettua viranomaista;
- 18) *yhteishankkeella* useamman tuen saajan toteuttamaa hanketta tai hankekokonaisuutta;
  - 19) *tietojärjestelmällä* EURA 2021 –tietojärjestelmää;
  - 20) *jatkotoimenpiteillä* tuen palauttamista, takaisinperintää, maksatuksen keskeyttämistä ja lopettamista koskevia päätöksiä.

6 §

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

Tukea voidaan myöntää valtion talousarvioon otettujen määrärahojen puitteissa, jos:

- 1) tuki on perusteltu tuen rahoituslähteeseen liittyvän ohjelman tai sopimuksen tavoitteiden ja vaikuttavuuden kannalta;
- 2) tuella on merkittävä vaikutus käytön kohteena olevan toiminnan toteuttamiseksi;
- 3) tuettava toiminta on voittoa tavoittelematonta;
- 4) kehittämishankkeena tuettavan toiminnan tulokset ovat yleisesti hyödynnettävissä;
- 5) tuen kohteena olevat investoinnit hyödyttävät alueen kehittämistä yhtä toimijaa laajemmin.

Usean toimijan yhdessä toteuttamaa hanketta (*yhteishanke*) arvioidaan kokonaisuutena.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen myöntämisen yleisistä edellytyksistä.

7 §

Kehittämishankkeena ja investointihankkeena tuottavaa toimintaa koskeva poikkeus

Jos hankkeen toimenpiteisiin osallistuu hyödynsaajina taloudellisia toimijoita, ei 6 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista voittoa tavoittelemattomuuden edellytystä ja kehittämishankkeen tulosten 6 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaista yleisesti hyödynnettävyyden edellytystä sovelleta näiden toimijoiden toimintaan siltä osin kuin tuki on tukipäätöksessä kohdennettu taloudellisille toimijoille vähämerkityksisenä tukena.

8 §

Tuen saajaa koskevat edellytykset

Tukea voidaan myöntää julkisoikeudelliselle yhteisölle tai yksityisoikeudelliselle oikeushenkilölle. Tukea voidaan myöntää yhdelle tai usealle hakijalle yhteisesti. Yhteishankkeen kaikkien hakijoiden on täytettävä tuen saajille asetetut edellytykset ja osallistuttava omalla rahoituksellaan hankkeen rahoittamiseen, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä.

Tuen saajalla tulee olla riittävät taloudelliset ja muut edellytykset hankkeen toteuttamiseksi ja riittävät edellytykset toiminnan jatkuvuudesta huolehtimiseksi hankkeen päättymisen jälkeen, ellei jatkuvuudesta huolehtiminen ole toiminnan luonteen vuoksi tarpeellista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen saajaa koskevista edellytyksistä.

9 §

Tuen myöntämisen esteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kiellettyä valtiontukea ei myönnetä. Komission asetuksessa (1407/2013) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta säädetään vähämerkityksisestä tuesta, jota ei pidetä kiellettyinä valtiontukena.

Tukea ei myönnetä, jos

- 1) tuen hakija on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuksiaan suorittaa veroja tai lakisääteisiä maksuja tai saajalla on olennaisia maksuhäiriöitä, ellei rahoittava viranomainen erityisistä syistä pidä tuen myöntämistä tarkoituksenmukaisena; tai
- 2) tukea hakeneen avainhenkilö on syyllistynyt aiemmin avustuksia koskevaan rikokseen tai asetettu liiketoimintakieltoon.

Tukea ei myönnetä yleisenä toimintatukena eikä kustannuksiin, jotka ovat aiheutuneet hankkeesta ennen tukihakemuksen vireille tuloa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen myöntämisen esteistä.

10 §

Maakunnan liiton toimivalta

Toimivaltainen maakunnan liitto voi myöntää

- 1) tukea kansallisista varoista, Euroopan aluekehitysrahaston varoista ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista
  - a) alueiden kestävästä kasvusta ja elinvoimaa edistäviin kehittämishankkeisiin (*alueellinen kehittämistuki*);
  - b) opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluviin kehittämis- ja investointihankkeisiin;
- 2) tukea kansallisista varoista ja Euroopan aluekehitysrahaston varoista kuntien toteuttamiin yritysten toimintaedellytyksiä tukeviin perusrakenteen investointihankkeisiin (*perusrakenteen investointituki*);
- 3) kansallista vastinrahoitusta Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hankkeisiin.

Maakunnan liitto toimii valtionavustuslaissa (688/2001) tarkoitettuna valtionapuviranomaisena myöntämiään tukia koskevista asioista.

Toimivaltainen maakunnan liitto voi myöntää alueellista kehittämistukea ja kansallista vastinrahoitusta myös maakunnan liiton itse toteuttamiin hankkeisiin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuista ja niiden käyttökohteista.

11 §

Maakunnan liiton harkintavalta eräissä tapauksissa

Ennen 10 §:n 1 momentin 1 b kohdassa tarkoitettua tuen myöntämistä maakunnan liiton on pyydettävä opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausunto taloudellisesta tai valtakunnallisesti merkittävimmistä hankkeista. Maakunnan liiton on aina pyydettävä lausunto opetus- ja kulttuuriministeriöltä hankkeista, jotka koskevat korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen aloittamista tai korkeakouluverkon muutoksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö antaa maakunnan liittoa sitovan lausunnon 1 momentissa tarkoitettua hankkeen lainmukaisuudesta sekä siitä, että hanke noudattaa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan linjauksia.

Maakunnan liiton on myönnettävä kestävä kaupunkikehittämisen toteuttamiseksi tarkoitettu tuki johtoryhmän esityksen mukaisena, jos tuen myöntäminen on lain, Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman sekä kaupungin laatiman kehittämissuunnitelman mukaista. Kestävästä

kaupunkikehittämisestä ja sen johtoryhmästä säädetään muilta osin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (xxx/xxxx), *(toimeenpanolaki)*, 26 §:ssä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluviin hankkeisiin sovellettavasta lausuntomenettelystä.

12 §

Maakunnan liiton tehtävien kokoaminen

Maakunnan liiton 10 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä voidaan koota siten, että maakunnan liitto hoitaa valtionapuviranomaisen tehtäviä toisen maakunnan liiton toimialueella, jos toimialueen laajentamisella voidaan turvata tehtävissä tarvittavan erityisasiantuntemuksen saatavuus, moitteeton varainhoito tai tehtäviä koskeva eriyttämisvaatimus taikka toimialueen laajentaminen on tarkoituksenmukaista muun vastaavan syyin vuoksi.

Interreg-ohjelmissa ja Interreg-ulkorajaohjelmissa toimivaltainen maakunnan liitto myöntää kansallisen vastinrahoituksen hankkeisiin koko yhteistyöohjelman ohjelma-alueella.

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman välittävän toimielimen tehtävien osalta maakunnan liiton toimialueen laajentamisella tulee olla hallintoviranomaisen hyväksyntä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään maakuntien liitoista, jotka toimivat välittävinä toimieliminä EAKR-asetuksen 9 artiklan mukaisten kestävän kaupunkikehittämisen hankkeiden osalta ja maakuntien liittojen toimialueen laajentamisesta muissa tässä laissa tarkoitetuissa tehtävissä.

13 §

Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten toimivalta

Toimivaltainen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus voi myöntää tukea

- 1) Euroopan aluekehitysrahaston varoista ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyviin kehittämis- ja investointihankkeisiin;
- 2) Euroopan aluekehitysrahaston varoista liikenteeseen ja infrastruktuuriin liittyviin kehittämis- ja investointihankkeisiin;
- 3) Euroopan sosiaalirahaston varoista ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyviin kehittämissankkeisiin.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena myöntämiään tukia koskevissa asioissa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista, jotka toimivat välittävinä toimieliminä Euroopan sosiaalirahaston varoista rahoitettavien kestävän kaupunkikehittämisen hankkeiden osalta.

Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää tukea myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen itse toteuttamiin 1 momentin mukaisiin hankkeisiin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuista ja niiden käyttökohteista.

14 §

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman valtakunnallisia teemoja koskevat tuet

Valtion talousarviossa osa Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan varoista osoitetaan erikseen valtakunnallisesti toimeenpantaviin kokonaisuuksiin (*valtakunnalliset teemat*).

Valtioneuvoston asetuksella säädetään niistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista ja maakuntien liitoista, jotka toimivat välittävinä toimieliminä valtakunnallisiin teemoihin kuuluvien hankkeiden osalta.

Valtakunnallisista teemoista säädetään muilta osin toimeenpanolaissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtakunnallisia teemoja koskevista tuista.

15 §

Ruokaviraston toimivalta

Ruokavirasto voi myöntää tukea Euroopan sosiaalirahaston varoista vähävaraisten materiaallisen tuen hankkeisiin. Ruokavirasto voi myöntää tukea myös Ruokaviraston itse toteuttamiin hankkeisiin.

Ruokavirasto toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena myöntämiään tukia koskevissa asioissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuista ja niiden käyttökohteista.

16 §

Työ- ja elinkeinoministeriön tukien myöntämistä koskeva toimivalta

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää tukea alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen osoitetusta määrärahasta

- 1) valtakunnallisesti merkittävään toimintaan;
- 2) toimintaan, jonka hyödyntäminen useammalla kuin yhdellä alueella edellyttää päätöksen tekemistä ministeriössä;
- 3) määrärahan hallinnoimiseen tarvittaviin kohtuullisiin kulutusmenoihin.

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää tukea myös itselleen.

Työ- ja elinkeinoministeriö toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena myöntämiään tukia koskevissa asioissa.

Työ- ja elinkeinoministeriön muusta toimivallasta alueiden kehittämisessä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanossa säädetään toimeenpanolaissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuesta ja sen käyttökohteista.

17 §

Tuen määrä

Tuki ei saa kattaa hankkeesta aiheutuvien kustannusten täyttä määrää, jollei poikkeamiseen kehittämishankkeessa ole erityistä syytä.

1 momenttia ei sovelleta 15 §:ssä tarkoitettuihin vähävaraisten materiaallisen tuen hankkeisiin.

Tuki myönnetään osuutena hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista tai muun valtioneuvoston asetuksella säädettävän kustannusmallin taikka rahoitusmuodon mukaisesti. Hyväksyttävänä kustannuksina pidetään todellisia, tarpeellisia ja määrältään kohtuullisia kustannuksia, joista on vähennetty hankkeen tuottamat ja viimeisen maksatushakemuksen jättämiseen mennessä saadut tulot.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen enimmäismäärästä ja hyväksyttävistä kustannuksista sekä kustannusmalleista ja rahoitusmuodoista.

18 §

Tuen hakijan omarahoitusosuus

Tuen hakijan tulee osallistua omalla rahoituksellaan hankkeesta aiheutuviin kustannuksiin, jollei poikkeamiseen ole erityistä syytä. Omarahoituksen sijasta voidaan hyväksyä omarahoitusosuutta korvaava ulkopuolinen rahoitusosuus.

Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta rahoitettavissa hankkeissa tuen hakijan omarahoituksena tai sitä korvaavana 1 momentissa tarkoitettuna ulkopuolisena rahoitusosuutena voidaan hyväksyä hankkeessa tarvittava ja todennettavissa oleva

- 1) vastikkeetta tehtävä työ ja vastikkeetta luovutettava tuotantopanos tai hyödyke (*luontoissuoritus*);
- 2) vastikkeellinen työ ja
- 3) vastikkeellinen luovutettava tuotantopanos tai hyödyke.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta rahoitettavissa hankkeissa omarahoitusosuutena tai sitä korvaavana ulkopuolisena rahoituksena hyväksyttävistä suorituksista.

2 Luku

Tukimenettely

19 §

Tukihakemus

Sen lisäksi, mitä valtioneuvostuslain 9 ja 10 §:ssä säädetään, tässä laissa tarkoitettujen tukien hakemiseen sovelletaan seuraavaa:

- 1) tukea on haettava ennen hankkeen aloittamista;
- 2) jos tukea haetaan komission asetuksessa (1407/2013) tarkoitettuna vähämerkityksisenä tukena, tuen hakijan on liitettävä tukihakemukseen selvitys jo saamastaan vähämerkityksisestä tuesta ja siitä, ettei hakijan saaman tuen enimmäismäärä ylitä kuluvan ja kahden edellisen verovuoden aikana 200 000 euroa;
- 3) jos hankkeen toimenpiteisiin osallistuu hyödynsaajina taloudellisia toimijoita, hakemukseen on liitettävä selvitys toimijoille kohdennettavista toimenpiteistä vähämerkityksisen tuen arviointia varten;
- 4) hakemukseen on liitettävä arvio hankkeen toiminnan aikana tuottamista tuloista, jollei vähämerkityksistä tukea tai valtiontukea koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu;
- 5) alueiden kehittämiseen varatuista kansallisista varoista myönnettävää tukea haetaan sähköisesti siihen tarkoitettuun järjestelmässä tai kirjallisesti toimivaltaisen viranomaisen vahvistamalla lomakkeella; hakemus on allekirjoitettava;
- 6) Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelmasta rahoitettaviin edellä 10, 13 ja 15 §:ssä tarkoitettuihin hankkeisiin tukea haetaan sähköisesti siten kuin 35 ja 36 §:ssä säädetään.

Asian vireilletulosta säädetään hallintolain (434/2003) 20 §:ssä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen hakemisesta.

20 §

Sopimus yhteishankkeesta

Yhteishankkeen tuensaajien on tehtävä hankkeen toteuttamisesta sopimus, jossa määritellään

- 1) yhteishankkeen osapuolten keskinäiset oikeudet ja velvollisuudet;
- 2) yhteishankkeen osapuoli, joka vastaa yhteydenpidosta rahoittavan viranomaisen kanssa ja sen viranomaisen kanssa, jolle valtionapuviranomaisen tehtävä on koottu.

Yhteishankkeessa kaikki tuensaajat vastaavat hankkeen toteuttamisesta ja hankkeeseen liittyvistä velvollisuuksista rahoittavaa viranomaista kohtaan yhteisvastuullisesti. Rahoittavalla viranomaisella on oikeus vaatia jokaiselta yhteishankkeen tuensaajalta tähän lakiin tai hankesuunnitelmaa perustuvaa suoritusta sen

tuensaajan sijasta, joka ei ole suorittanut omaa osuuttaan hankekokonaisuudesta tai hoitanut tässä laissa tarkoitettuja velvollisuuksiaan rahoitettavaa viranomaista kohtaan.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yhteishankkeessa noudatettavasta menettelystä.

21 §

Tuen muutoshakemus

Jos hanketta tai sen osaa ei voida toteuttaa tukipäätöksen ja liitteenä olevan hankesuunnitelman mukaisena, tuensaajan on haettava muutosta tukipäätökseen.

Yhteishankkeessa sopijapuolten on 1 momentissa tarkoitettuna lisäksi haettava muutosta, jos alkuperäinen sopijapuoli ei enää täytä tuen myöntämisen yleisiä edellytyksiä tai hankekokonaisuuden sopijapuolet vaihtuvat.

22 §

Tukipäätös

Sen lisäksi, mitä valtionavustuslain 11 §:ssä säädetään, päätökseen tulee ottaa ehdot ja rajoitukset, jotka olennaisesti ja välittömästi vaikuttavat tuen käyttöön ja maksamiseen sekä tuen takaisinperinnän edellytykset.

Tukipäätöksellä hyväksytään tuettavaa hanketta koskeva hankesuunnitelma. Tukea voidaan myöntää aikaisintaan tukihakemuksen vireilletulosta. Tukipäätöksessä on määrättävä 24 §:n 3 momentissa tarkoitettu tuen kohteena olevan omaisuuden käyttöaika.

Jos tukea voidaan maksaa ennakkona ennen kustannusten syntymistä, siitä on otettava maininta tukipäätökseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tukipäätöksestä.

23 §

Tuen muuttamista koskeva päätös

Rahoittava viranomainen voi hakemuksesta tehdä hankkeen tukemista koskevan päätöksen muutoksen (muutospäätös).

Rahoittava viranomainen voi hyväksyä yhteishankkeen jatkamisen 21 §:n 2 momentissa tarkoitettua yhteishankkeen sopijapuolten hakemuksesta, jos muuttuneen hankekokonaisuuden arvioidaan täyttävän alkuperäisen hankekokonaisuuden tavoitteet ja sille asetetut edellytykset.

Muuttuneesta hankkeesta johtuvat kustannukset voidaan hyväksyä aikaisintaan muutosta koskevan hakemuksen vireille tulosta alkaen.

24 §

Tuen käyttö

Tuki saadaan käyttää ainoastaan tukipäätöksen mukaiseen tarkoitukseen.

Tuen saajan on noudatettava lakia ja tuen myöntämistä koskevassa päätöksessä olevia ehtoja ja rajoituksia.

Tuen saajan on käytettävä 10 §:n 1 momentin 1 a, b, 2 ja 3 kohdissa sekä 13 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdissa tarkoitettuihin investointeihin myönnetyn tuen kohteena olevaa omaisuutta vähintään viiden vuoden ajan hankkeen viimeisen maksamista koskevan päätöksen päätöspäivästä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuen käyttöä koskevista ehdoista ja tuen kohteen käyttöajasta.

25 §

Eräät tuen saajan velvoitteet

Hankintayksiköiden ja näiden velvollisuudesta kilpailuttaa hankintansa ja käyttöoikeussopimuksensa säädetään julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1397/2016). Tuen saaja on velvollinen säilyttämään kaiken hankkeeseen liittyvän kirjanpitoaineiston ja muun aineiston tukipäätöksen ehtojen mukaisesti niin, että tuen käytön valvonta on mahdollista. Hankkeeseen liittyvän kirjanpitoaineiston säilyttämiseen sovelletaan, mitä kirjanpitolain (1336/1997) 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään.

Tuen saajan on korvauksetta annettava tuen käyttöä koskevaa tarkastusta suorittavalle taholle kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot, selvitykset, asiakirjat, pääsy tietojärjestelmiin, tallenteet ja muu aineisto ja sekä muutoinkin avustettava tarkastuksessa.

26 §

Tuen maksamisen hakeminen

Tuen maksamista on haettava toimivaltaiselta viranomaiselta sähköisesti siihen tarkoitettussa järjestelmässä tai kirjallisesti maksatushakemusta varten vahvistetulla lomakkeella ja määräajassa, jonka toimivaltainen viranomainen on asettanut tukipäätöksessä. Hakemus on allekirjoitettava.

Jos tuki hankinnasta aiheutuviin kustannuksiin on myönnetty hyväksyttävien todellisten kustannusten mukaan, tuen saajan on tuen maksamista haattaessa esitettävä pyydettyä selvitys hankinnan toteuttamisesta.

Maksatushakemuksessa tuen saajan on ilmoitettava hankkeen toiminnan aikana tuottamat tulot, jollei Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1407/2013 tarkoitettua de minimis –tukea (*vähämerkityksistä tukea*) tai valtioneuvoston tukea koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä maksatuksen hakemisesta, määräajasta ja siinä noudatettavasta menettelystä.

27 §

Tuen maksaminen

Tuki maksetaan ilman aiheetonta viivytystä.

Tuen ensimmäinen erä voidaan maksaa ennakkona ennen kustannusten syntymistä, jos se on perusteltua hankkeen toteuttamisen kannalta. Julkisoikeudelliselle yhteisölle ei voida maksaa ennakkoa, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä.

Tarkempia säännöksiä tuen maksamisesta sekä ennakkoa koskevasta menettelystä ja ennakon enimmäismäärästä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 §

Tuen maksamisen esteet

Tukea ei makseta, jos:

- 1) tuen saaja ei noudata tukea ja sen kohteena olevaa toimintaa koskevaa lakia tai tukipäätöksessä asetettuja ehtoja;
- 2) tuen saaja on tuen myöntämisen jälkeen olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuksiaan suorittaa veroja tai lakisääteisiä maksuja tai saajalla on olennaisia maksuhäiriöitä, ellei toimivaltainen viranomainen erityisestä syystä pidä tuen maksamista tarkoituksenmukaisena;
- 3) tuen saaja ei ole pystynyt todentamaan sellaisen hankkeen tuloksia tai toimenpiteitä, jolle on myönnetty tukea toiminnan tulosten saavuttamista tai määrättyjen toimenpiteiden toteuttamista koskevalla kertakorvausperusteella tai muulla tulokseen perustuvalla korvausperusteella;
- 4) tuen myöntämisen jälkeen käy ilmi, että tuen myöntämisen edellytykset eivät täyty;
- 5) tukea on myönnetty virheellisesti, liikaa tai perusteettomasti.

Edellä 1 momentin 3 – 5 kohdassa tarkoitettua voidaan soveltaa sen tukiosuuden maksamiseen, johon esteet kohdistuvat.

29 §

Maksamisen keskeyttäminen

Valtionavustuslain 19 §:ssä säädetään maksamisen keskeyttämisestä.

30 §

Tuen palauttaminen

Tuen saajan tulee viipymättä palauttaa tuki tai tukiosuus, joka on saatu virheellisesti, liikaa, ilmeisen perusteettomasti tai jota ei voida käyttää tukipäätöksessä edellytetyllä tavalla. Liikaa maksettuna tukena ei pidetä laskennallisen perusteen mukaan myönnetyn tuen ja toteutuneiden kustannusten välistä erotusta.

Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahaa rahoitetussa yhteishankkeessa kaikki tuen saajat vastaavat tuen palauttamisesta yhteisvastuullisesti.

Jos palautettava määrä on enintään 250 euroa, se voidaan jättää palauttamatta.

31 §

Velvollisuus tuen maksamisen lopettamiseen ja takaisinperintään

Toimivaltaisen viranomaisen on päätöksellään määrättävä tuen maksaminen lopetettavaksi sekä jo maksettu tuki takaisin perittäväksi, jos tuen saaja on:

- 1) jättänyt palauttamatta maksetun tuen tai sen osan, joka edellä 30 §:ssä säädetään palautettavaksi;
- 2) antanut väärän tai harhaanjohtavan tiedon seikasta, joka on ollut omiaan olennaisesti vaikuttamaan tuen saantiin, määrään tai ehtoihin, taikka salannut sellaisen seikan;
- 3) toiminut lainvastaisesti tai olennaisesti rikkonut tukipäätökseen otettuja ehtoja;
- 4) käyttänyt tukea olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty;
- 5) lopettanut investointeihin myönnetyn tuen kohteena olleen toiminnan tai supistanut sitä olennaisesti taikka luovuttanut omistus- tai hallintaoikeuksin omaisuutta, jonka hankkimiseksi tuki on myönnetty, ennen kuin viisi vuotta on kulunut tukea koskevan viimeisen maksamispäätöksen päätöspäivästä eikä tilalle ole hankittu uutta vastaavaa omaisuutta;
- 6) asetettu konkurssiin ja tuen saajan toiminnassa on tehty rikoslain (1889/39) 39 luvussa tarkoitettu velallisen rikos.

Toimivaltaisen viranomaisen on päätöksellään määrättävä perusrakenteen investointitukena myönnetyn tuen maksaminen lopetettavaksi sekä jo maksettu tuki takaisin perittäväksi, jos tuen kohteena olevan toiminnan omistussuhteissa on tapahtunut viiden vuoden aikana tukea koskevan viimeisen maksamista koskevan päätöksen päätöspäivästä lukien sellaisia huomattavia muutoksia, jotka vaikuttavat hankkeen luonteeseen tai täytäntöönpanon edellytyksiin taikka hyödyttävät aiheettomasti jotakin yritystä tai yhteisöä.

Perimättä voidaan jättää määrä, joka ei ylitä 250 euroa.

Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen määräraha rahoitetussa yhteishankkeessa kaikki tuen saajat vastaavat tuen takaisinmaksamisesta yhteisvastuullisesti.

32 §

Harkinnanvarainen tuen maksamisen lopettaminen ja takaisinperintä

Sen lisäksi, mitä valtionavustuslain 22 §:ssä säädetään, toimivaltainen viranomais voi määrätä tuen maksamisen lopetettavaksi taikka osittain tai kokonaan takaisinperittäväksi, jos:

- 1) tuen saaja ei ole noudattanut tukipäätöksessä määrättyjä ehtoja;
- 2) tuen saaja ei ole esittänyt tukipäätöksessä edellytetyllä tavalla hankkeen toteuttamisesta selvitystä seuranta varten.

Perimättä voidaan jättää määrä, joka ei ylitä 250 euroa.

33 §

Takaisinperittävän määrän kohtuullistaminen

Toimivaltainen viranomais voi jättää virheellisesti tai perusteetta maksetun alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemiseen osoitetusta määräraha rahoitetun tuen tai sille laskettavan koron tai viivästyskoron kokonaan tai osittain perimättä, jos täysimääräinen periminen olisi tuen saajan olosuhteet tai toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena tarkastellen kohtuutonta.

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista myönnetyn tuen takaisinperinnän kohtuullistamisesta säädetään 44 §:ssä ja kansallisen vastinrahoituksen takaisinperinnän kohtuullistamisesta 58 §:n 7 momentissa.

34 §

Kuittaus

Tuen palautettava tai takaisinperittävä määrä korkoineen voidaan päätöksellä määrätä perittäväksi siten, että valtionapuviranomais vähentää sen samaan hankkeeseen myöntämästään myöhemmin maksettavasta tuesta.

Luku 3

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoja koskevat erityissäännökset

35 §

Luvun soveltamisala

Tukiin, joita rahoitetaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista ohjelmakaudella 2021–2027 sekä Euroopan unionin alue- rakennepolitiikan rahastojen ohjelman 2021-2027 toimeenpanoon sovelletaan tämän luvun säännöksiä sekä tämän lain lukuja 1, 2 ja 6.

36 §

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman sähköinen tukimenettely

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman hankkeen hakijaa ja tuensaajaa koskevat seuraavat asiakirjat muodostetaan, välitetään ja säilytetään yksinomaan 49 §:ssä tarkoitetussa tietojärjestelmässä:

- 1) tukihakemus ja tuen muutoshakemus;
- 2) tukipäätös;

- 3) tuen maksatushakemus;
- 4) maksatuspäätös;
- 5) hankkeen seuranta- ja loppuraportit;
- 6) päätöksestä tehtävä oikaisuvaatimus;
- 7) päätös oikaisuvaatimukseen;
- 8) päätös tuen palauttamisesta, tuen takaisinperinnästä ja muista jatkotoimenpiteistä;

Päätökset annetaan tiedoksi siten kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:ssä säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tietojärjestelmässä säilytettävistä sekä siinä muodostettavista ja välitettävistä asiakirjoista.

37 §

Vahva sähköinen tunnistaminen järjestelmää käytettäessä

Järjestelmän jokaisen käyttäjän on tunnistauduttava vahvan sähköisen tunnistamisen avulla. Vahvasta sähköisestä tunnistamisesta säädetään vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetussa laissa (617/2009).

Tuen hakija hoitaa hanketta koskevan edellä 36 §:ssä tarkoitetun asiakirjaprosessin ja saa sitä koskevat asiakirjansa järjestelmästä.

38 §

Tuen myöntämisen erityiset esteet Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen hankkeissa

Sen lisäksi, mitä edellä 9 §:ssä säädetään tuen myöntämisen esteistä, Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista ei voi myöntää tukea, jos hanke tai tuensaaja ei täytä siihen sovellettavia yleisasetuksen 67 artiklassa tarkoitettuja seurantakomitean hyväksymiä ja hallintoviranomaisen vahvistamia yleisiä valintaperusteita.

39 §

Päätös Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista myönnettävästä tuesta

Sen lisäksi, mitä edellä 22 §:ssä säädetään, on päätökseen, joka koskee Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista myönnettävää tukea, otettava:

- 1) ehto tuen saajan asiakirjojen säilyttämisvelvollisuudesta ja säilyttämisajasta;
- 2) ehto koskien ohjausryhmää ja siinä käsiteltäviä asioita, jos hankkeessa edellytetään ohjausryhmän perustamista;
- 3) ehto koskien tilintarkastusta, jos hankkeessa edellytetään sitä;
- 4) yleisasetuksen 42 ja 45 artiklassa tarkoitetut tuensaajaa koskevat hankkeen tiedotusta ja viestintää koskevat velvoitteet;
- 5) yleisasetuksen 59 artiklan mukainen toimien pysyvyyttä koskeva velvoite, jos hanke sisältää infrastruktuuri- tai tuotannollisia investointeja.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tukipäätökseen otettavista ehdoista.

40 §

Tuen myöntäminen yhteishankkeelle Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista voidaan myöntää tukea sellaiselle useamman hakijan hankekokonaisuudelle (*Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman yhteishanke*), jolla arvioidaan saavutettavan laajoja aluekehitysvaikutuksia.

Välittävä toimielin tekee päätöksen jokaisesta hankekokonaisuuteen kuuluvasta hakemuksesta erikseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman yhteishankkeessa noudatettavasta menettelystä.

41 §

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman yhteishankkeen osapuolten vastuu

Poiketen siitä mitä edellä 20 §:n 2 momentissa säädetään, yhteishankkeen sopijapuoli on vastuussa yhteishankkeen toteuttamiseen ja yhteishankkeeseen liittyvistä velvoitteista välittävälle toimielimelle oman hankkeensa osalta (*osahanke*).

42 §

Viestintävelvoitteiden laiminlyöminen tuen maksamisen esteenä ja takaisinperinnän perusteena

Edellä 28 §:ssä tarkoitettujen tuen maksamisen esteiden lisäksi Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista rahoitettavia hankkeita koskee seuraava.

Jos tuen saaja ei noudata hankkeessa yleisasetuksen 42 ja 45 artiklassa tarkoitettuja tukipäätökseen otettuja tiedotusta ja viestintää koskevia velvoitteitaan, välittävän toimielimen on annettava tuen saajalle kehoitus ja kohtuullinen määräaika asian korjaamiseksi.

Jos tuen saaja ei noudata 2 momentissa tarkoitettua korjauskehoitusta, välittävän toimielimen on tehtävä yleisasetuksen 45 artiklan 3 kohdan mukainen velvoitteiden rikkomiseen suhteutettu enintään 5 prosentin vähennys hankkeelle myönnetystä tuesta maksatuksen yhteydessä tai perittävä vastaava osuus takaisin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuensaajan viestintävelvoitteista ja niiden laiminlyömistä koskevista menettelyistä.

43 §

Hankkeen pysyvyyttä koskevat erityissäännökset

Sen lisäksi mitä edellä 29 §:ssä ja 31 §:ssä säädetään tuen maksamisen keskeyttämisestä ja takaisinperinnästä välittävän toimielimen on Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista rahoitettavien infrastruktuuri- tai tuotannollisia investointeja sisältävien hankkeiden ja niiden tuensaajien osalta sovellettava seuraavaa.

Toiminnan tulee olla pysyvää yleisasetuksen 59 artiklassa tarkoitetulla tavalla viiden vuoden ajan sen jälkeen, kun viimeinen tuen maksamista koskeva päätös on tehty, ellei valtiontukea koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

Välittävän toimielimen on päätöksellään keskeytettävä tuen maksaminen sekä perittävä jo maksettu tuki takaisin, jos infrastruktuuri- tai tuotannollisia investointeja sisältävänä hankkeena tuetun toiminnan:

- 1) tuotanto lopetetaan tai siirretään ohjelma-alueen ulkopuolelle
- 2) infrastruktuurin omistussuhteissa tapahtuu muutos, joka hyödyttää aiheettomasti jotakin yritystä tai julkista yhteisöä;
- 3) osalta tapahtuu huomattava muutos, joka vaikuttaa sen luonteeseen, tavoitteisiin tai täytäntöönpanon edellytyksiin, mikä vaarantaisi sen alkuperäiset tavoitteet.

Välittävän toimielimen on perittävä takaisin aiheettomasti maksettu määrä, joka on suhteessa siihen ajanjaksoon jona tuen saaja ei ole noudattanut pysyvyytsvaatimuksia.

44 §

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista myönnetyn tuen takaisinperinnän kohtuullistaminen

Välittävä toimielin voi jättää virheellisesti tai perusteetta maksettuihin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoin rahoitettuun tukeen kohdistuneen koron tai viivästyskoron kokonaan tai osittain perimättä, jos koron täysimääräinen periminen olisi tuen saajan olosuhteet tai toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena tarkastellen kohtuutonta.

45 §

Asiakirjojen säilyttämisvelvollisuus

Sen lisäksi mitä edellä 25 §:n 2 momentissa säädetään hankkeeseen liittyvän aineiston säilyttämisestä, Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista rahoitettavan hankkeen tuen saajan on säilytettävä kirjanpitoaineisto ja hankkeen muu aineisto vähintään viiden vuoden ajan sen vuoden joulukuun 31 päivästä, jona hankkeen viimeinen maksuerä on maksettu tuen saajalle.

Välittävä toimielin voi jatkaa tuen saajalle annettavalla kirjallisella ilmoituksella 1 momentissa tarkoitettua säilyttämisaikaa yleisasetuksen 76 artiklan 2 kohdan nojalla. Jos kansallisessa lainsäädännössä tai valtioneuvoston päätöksellä on vahvistettu vähämerkityksistä tukea koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetään pidempää säilyttämisaikaa, noudatetaan sitä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä asiakirjojen säilyttämisestä.

46 §

Hallintoviranomaisen, kirjanpitotoiminnon ja tarkastusviranomaisen tarkastusoikeudet

Hallintoviranomaisella on yleisasetuksen 66 ja 68 artiklan nojalla oikeus tehdä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varojen käyttöön liittyviä välittäviin toimielimiin sekä tuensaajiin kohdistuvia tarkastuksia.

Tarkastusviranomaisella on yleisasetuksen 71-75 artiklan nojalla oikeus tehdä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varojen käyttöön liittyviä hallintoviranomaiseen, kirjanpitotoimintoon, välittäviin toimielimiin sekä tuensaajiin kohdistuvia tarkastuksia.

Kirjanpitotoiminnolla on yleisasetuksen 70 ja 92 artiklan nojalla oikeus tehdä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varojen käyttöön liittyviä hallintoviranomaiseen ja välittäviin toimielimiin kohdistuvia tarkastuksia.

47 §

Tarkastusvaltuuden antaminen

Hallinto- ja tarkastusviranomaisen sekä kirjanpitotoiminto voi suorittaa 46 §:n tarkoitetun tarkastuksen itse tai valtuuttaa toisen viranomaisen tai tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitetun tilintarkastajan suorittamaan tarkastuksen puolestaan.

Valtuutetun tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja.

Ulkopuolinen asiantuntija voi 46 §:ssä tarkoitetun viranomaisen pyynnöstä avustaa tarkastuksessa.

Tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan näiden toimiessa 1-3 momentissa tarkoitetuissa tehtävissä hallintolakia (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), valtion virkamieslain (750/1994) 14 ja 15 §:ää ja kielilakia (423/2003). Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

48 §

Tarkastajan toimivalta

Tarkastuksen asianmukaista tekemistä varten hallinto- ja tarkastusviranomaisella tai 47 §:ssä tarkoitetulla valtuutetulla viranomaisella tai tilintarkastajalla on oikeus päästä tuen käytön kannalta merkityksellisiin rakennuksiin, toimitiloihin ja paikkoihin. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Tarkastusta suorittavalla on oikeus tarkastaa kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot, selvitykset, asiakirjat, tietojärjestelmät, tallenteet, muu aineisto ja olosuhteet. Tarkastajalla on oikeus ottaa edellä mainittu aineisto haltuunsa, jos tarkastuksen asianmukainen tekeminen tätä edellyttää.

Tarkastajalla on oikeus saada korvauksetta virka-apua tarkastuksen suorittamisessa.

Tarkastuksessa noudatettavasta menettelystä säädetään hallintolain (434/2003) 39 §:ssä.

49 §

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman tietojärjestelmä

Tässä laissa tarkoitetut viranomaiset hallinnoivat Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen hanke- ja tukiasioita tietojärjestelmässä. Tietojärjestelmä on yleisasetuksen 63 artiklan mukainen sähköinen järjestelmä. Työ- ja elinkeinoministeriö on tietojärjestelmän omistaja ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (908/2019) tarkoitettu tietojärjestelmän tiedonhallintayksikkö.

Järjestelmään tallennetaan tuen hakemista, myöntämistä, maksamista, seuranta, jatkotoimenpiteitä ja valvontaa koskevat tässä laissa ja toimeenpanolaisissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeelliset tiedot. Järjestelmään tallennetuista tiedoista muodostuu tässä laissa ja toimeenpanolaisissa tarkoitettujen Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman viranomaisten yhteinen tietovaranto ja hankehallinnon sähköinen viranomaisarkisto.

50 §

Tietojen saanti ja luovuttaminen teknisen rajapinnan avulla

Jos 49 §:ssä tarkoitettuun tietojärjestelmään siirretään tietoja teknisen rajapinnan avulla muusta järjestelmästä, muun järjestelmän (*liitännäisjärjestelmä*) omistajalla on velvollisuus noudattaa Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman tietojärjestelmän sisältövaatimuksia ja tiedonohjaussuunnitelmaa hallintoviranomaisen edellyttämällä tavalla.

Tietojärjestelmästä voidaan luovuttaa tietoja teknisen rajapinnan avulla muulle kuin tässä laissa tarkoitetulle viranomaiselle, jos viranomaisella on lakiin perustuva oikeus saada nämä tiedot. Järjestelmästä voidaan luovuttaa tietoja yleisasetuksen ja Euroopan unionin varainhoitoa koskevien säädösten edellyttämällä tavalla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä liitännäisjärjestelmän omistajan velvollisuudesta noudattaa Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman tietojärjestelmän sisältövaatimuksia ja tiedonohjaussuunnitelmaa.

51 §

Viranomaisten tietojen saanti ja luovuttaminen Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmassa

Hallintoviranomaisella, kirjanpito toiminnolla ja tarkastusviranomaisella sekä välittävillä toimielimillä on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tarkoitettujen salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta tässä laissa tarkoitettua tuen hakijaa ja tuen saajaa, näiden taloudellista asemaa ja liike- ja ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta ja muuta tuen kannalta merkittävää olosuhdetta koskevia tietoja, mukaan lukien henkilötietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Euroopan unionin toimielimille luovutettavista tiedoista säädetään yleisasetuksessa ja muissa edellä 3 §:ssä tarkoitetuissa asetuksissa.

52 §

Euroopan sosiaalirahaston hankkeeseen osallistuvan henkilön henkilötietojen käyttö ja luovuttaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö on henkilötunnuksista syntyvän rekisterin rekisterinpitäjä.

Hallintoviranomaisella on oikeus saada Euroopan sosiaalirahaston varoista rahoitettavaan hankkeeseen osallistuvan henkilön henkilötunnus Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman seuranta varten.

Hallintoviranomaisella on oikeus luovuttaa henkilötunnus Tilastokeskukselle tilastollisen aineiston muodostamista varten. Hallintoviranomaisella ja tarkastusviranomaisella on oikeus saada tiedot Tilastokeskuksen muodostamasta aineistosta.

53 §

Euroopan sosiaalirahaston hankkeeseen osallistuvan henkilön henkilötietojen tallentaminen

Tuen saajan on huolehdittava siitä, että Euroopan sosiaalirahaston varoista rahoitettavaan hankkeeseen osallistuvat henkilöt ilmoittavat henkilötunnuksensa Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman tietojärjestelmässä olevaan henkilörekisteriin.

Tuen saaja voi hankkeeseen osallistuvan henkilön suostumuksella tallentaa henkilötunnuksen rekisteriin.

54 §

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman tietojärjestelmään tallennettujen tietojen julkisuus ja julkaiseminen

Tietojärjestelmään tallennettujen tietojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Tietojärjestelmään tallennettujen henkilötietojen suojasta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja sitä täydentävässä ja täsmentävässä tietosuojalaissa (1050/2018).

Hallintoviranomaisella on yleisasetuksen 44 artiklan mukainen velvollisuus järjestää verkkosivusto ja julkaista sivustoilla ohjelman täytäntöönpanoon liittyviä hankkeita, tuen saajia ja tuen määrää koskevia tietoja.

Luku 4

Kansallista vastinrahoitusta koskevat erityissäännökset

55 §

Luvun soveltamisala

Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansalliseen vastinrahoitukseen sovelletaan tämän luvun säännöksiä sekä tämän lain lukuja 1, 2 ja 6.

56 §

Varojen jako

Kansallinen vastinrahoitus Interreg-ohjelmille ja Interreg-ulkorajaohjelmille otetaan valtion talousarvioon. Valtioneuvosto päättää valtion talousarvioon otettujen määrärahojen jakamisesta. Työ- ja elinkeinoministeriö osoittaa toimivaltaisille maakuntien liitoille kansallista vastinrahoitusta myönnettäväksi Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien mukaisiin hankkeisiin valtion talousarvioon otettujen määrärahojen puitteissa.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä on oikeus asettaa kansallisen vastinrahoituksen osoittamispäätöksessä toimivaltaisen maakunnan liiton noudatettavaksi asiaa koskevia Euroopan unionin tai kansalliseen lainsäädäntöön perustuvia velvoittavia ehtoja kansallisen vastinrahoituksen hallinnoinnista, myöntämisestä, maksamisesta, seurannasta, valvonnasta ja jatkotoimenpiteistä.

Toimivaltaisista maakunnan liitoista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä maakunnan liiton tehtävistä kansallisen vastinrahoituksen tukimenettelyssä.

57 §

Kansallisen vastinrahoituksen myöntämisen erityiset edellytykset

Sen lisäksi mitä edellä 6 ja 8 §:ssä säädetään, kansallisista vastinrahoitusta myönnettäessä edellytetään, että

- 1) Interreg-ohjelman tuen saajalla on toimipaikka Suomessa.
- 2) Interreg-asetuksen 27 artiklassa tarkoitettu seurantakomitea on hyväksynyt hankkeen Interreg-asetuksen 22 artiklassa tarkoitetulla tavalla yhteistyöohjelmasta rahoitettavaksi

Pykälän 1 momentin 1 kohdasta voidaan poiketa, jos tuen saaja on Interreg-asetuksen 2 artiklan mukainen rajat ylittävä oikeussubjekti.

58 §

Kansallisen vastinrahoituksen tukimenettelyä koskevat poikkeukset

Poiketen siitä mitä edellä 9 §:n 3 momentissa ja 19 §:n 1 momentissa säädetään, Interreg-ohjelmissa kansallista vastinrahoitusta voidaan hakea hankkeen käynnistymisen jälkeen ja kansallista vastinrahoitusta voidaan myöntää kustannuksiin, jotka ovat aiheutuneet ennen hakemuksen vireilletuloa.

Tämän lain 20 §:ää ei sovelleta kansalliseen vastinrahoitukseen Interreg-ohjelmissa ja Interreg-ulkorajaohjelmissa. Jos suomalaisia tuensaajia on Interreg-ohjelman hankkeessa useita ja vastinrahoitusta on tarkoitus käyttää usean tuensaajan hyväksi, tulee yhden tuensaajan hakea rahoitusta kaikkien puolesta.

Poiketen siitä, mitä 22 §:n 2 momentissa säädetään, kansallista vastinrahoitusta voidaan myöntää aikaisintaan samanaikaisesti, kun Interreg-ohjelman tai Interreg-ulkorajaohjelman hallintoviranomainen päättää rahoituksen myöntämisestä hankkeelle.

Sen lisäksi, mitä 23 §:ssä säädetään, toimivaltaisen maakunnan liiton on tehtävä kansallista vastinrahoitusta koskevan päätöksen muutospäätös, jos Interreg-ohjelman tai Interreg-ulkorajaohjelman hallintoviranomainen on tehnyt hanketta koskevan muutospäätöksen, jolla on vaikutuksia kansallisen vastinrahoituksen määrään, jakautumiseen tai keston.

Poiketen siitä, mitä 23 §:n 3 momentissa säädetään, muuttuneesta hankkeesta johtuvat kustannukset voidaan hyväksyä Interreg-ohjelman tai Interreg-ulkorajaohjelman hallintoviranomaisen tekemän muutospäätöksen mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 30 §:ssä säädetään, toimivaltaisen maakunnan liiton on päätöksellään määrättävä jo maksettu kansallinen vastinrahoitus takaisin perittäväksi, jos Interreg-ohjelman tai Interreg-ulkorajaohjelman hallintoviranomainen on määrännyt hankkeen EU-rahoitusosuuden takaisin perittäväksi.

Toimivaltainen maakunnan liitto voi jättää virheellisesti tai perusteetta maksettuaan kansalliseen vastinrahoitukseen kohdistuneen koron tai viivästyskoron kokonaan tai osittain perimättä, jos koron täysimääräinen periminen olisi tuen saajan olosuhteet tai toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena tarkastellen kohtuutonta.

59 §

Hyväksyttävät kustannukset

Kansallista vastinrahoitusta saavan hankkeen kustannukset ovat hyväksyttäviä, jos ne ovat Interreg-asetuksen, yleisasetuksen, EAKR-asetuksen, yhteistyöohjelman, rahoitussopimuksen ja tämän lain mukaisia.

60 §

Oikeus saada tietoja kansallisesta vastinrahoituksesta

Työ- ja elinkeinoministeriöllä on oikeus saada tietoja toimivaltaisilta maakunnan liitoilta kansallisen vastinrahoituksen hallinnoinnista, myöntämisestä, maksamisesta, seurannasta, valvonnasta ja jatkotoimenpiteistä.

61 §

Viranomaisten tietojen saanti ja luovuttaminen kansallisessa vastinrahoituksessa

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ja toimivaltaisilla maakunnan liitoilla on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tarkoitettujen salassapitosäynnösten estämättä oikeus saada maksutta muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta tässä laissa tarkoitettua kansallisen vastinrahoituksen tuen hakijaa ja tuen saajaa, näiden taloudellista asemaa ja liike- ja ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta ja muuta tuen kannalta merkittävää olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Euroopan unionin toimielimille luovutettavista tiedoista säädetään yleisasetuksessa ja muissa edellä 2 §:ssä tarkoitetuissa asetuksissa.

Luku 5

Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien valvonta

62 §

Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien tarkastusoikeudet

Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hallintoviranomaisella, tarkastusviranomaisella, tarkastajaryhmän suomalaisella jäsenellä ja hallinnollisista tarkastuksista vastaavalla tarkastajalla on oikeus tehdä tuen saajiin kohdistuvia tarkastuksia Interreg-ohjelmissä ja Interreg-ulkorajaohjelmissä.

Tarkastusviranomaisella on lisäksi oikeus tehdä hallintoviranomaiseen ja kirjanpito toimintoon kohdistuvia tarkastuksia.

63 §

Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien tarkastajan toimivalta

Tarkastuksesta säädetään hallintolain (434/2003) 39 §:ssä.

Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien tarkastuksen asianmukaista tekemistä varten 61 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tarkastajalla on oikeus päästä tuen käytön kannalta merkityksellisiin rakennuksiin, toimitiloihin ja paikkoihin sekä tarkastaa ne ja tuen saajan olosuhteet, tietojärjestelmät ja asiakirjat. Tarkastajalla on oikeus ottaa asiakirjat ja muu tuen käyttöön liittyvä aineisto haltuunsa, jos tarkastuksen asianmukainen tekeminen tätä edellyttää.

Tarkastusta ei kuitenkaan saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

64 §

Tarkastajan virka-apu Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmissa

Edellä 61 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tarkastajaan sovelletaan mitä valtionavustuslain 18 §:ssä säädetään valtionapuviranomaisen oikeudesta saada virka-apua.

65 §

Tarkastusvaltuuden antaminen

Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hallintoviranomainen, tarkastusviranomainen, tarkastajaryhmän suomalainen jäsen tai hallinnollisista tarkastuksista vastaava tarkastaja voi päätöksellään valtuuttaa toisen viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan tekemään 61 §:ssä tarkoitettuja tarkastuksia puolestaan.

Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

6. Luku

Erinäiset säännökset

66 §

Oikeus saada tietoja alueiden kehittämisen rahoituksesta

Oikeudesta saada tieto viranomaisten julkisista asiakirjoista ja tietojen saantia koskevista yleisten ja yksityisten etujen suojaamiseksi välttämättömistä rajoituksista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

67 §

Viranomaisten tietojen saanti ja luovuttaminen

Työ- ja elinkeinoministeriöllä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla ja maakuntien liitoilla sekä muilla välittävillä toimielimillä ja tarkastusviranomaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta tuen hakijaa tai saajaa, tämän taloudellista asemaa ja liike- ja ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkittävää olosuhdetta koskevia tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja mukaan lukien henkilötietoja.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä, maakunnan liitolla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä muilla välittävillä toimielimillä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta verohallinnolta tuen hakijaa ja saajaa koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä tuen myöntämiseksi tai sen valvomiseksi.

Edellä 1 momentissa mainituilla tiedon saantiin oikeutetuilla viranomaisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus antaa muulle viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle taikka Euroopan unionin toimielimelle tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saatuja, tuen saajaa koskeviin tietoja mukaan lukien henkilötiedot, jotka ovat tarpeen viranomaiselle tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

68 §

Päätöksen tiedoksianto

Tässä laissa tarkoitettu viranomaisen päätös annetaan tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona (434/2003) tai sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:ssä tarkoitettuna tavallisena sähköisenä tiedoksiantona asianomaisen suostumuksella.

Jos asia on pantu vireille sähköisesti, viranomainen saa antaa päätöksen tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä ilman asianomaisen suostumusta. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

69 §

Muutoksenhaku maakunnan liiton päätökseen

Maakunnan liiton tämän lain nojalla tekemään muuhun kuin 3 luvussa tarkoitettuun Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoja koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua.

Muutoksenhausta maakunnan liiton 1 momentissa tarkoitettua oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen sovelletaan, mitä kuntalain 135 §:ssä säädetään kunnallisvalituksen tekemisestä kuntayhtymän antamaan päätökseen oikaisuvaatimuksen johdosta.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

70 §

Muutoksenhaku valtion viranomaisen päätökseen ja maakunnan liiton Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitettavia hankkeita koskevaan päätökseen

Työ- ja elinkeinoministeriön, Ruokaviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen ja maakunnan liiton Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitettavia hankkeita koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitettavaa hanketta koskevaan päätökseen ja siihen annettava päätös tehdään sähköisesti 49 §:ssä tarkoitettussa tietojärjestelmässä.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka on annettu 1 momentissa tarkoitettua viranomaisen päätökseen avustuksen maksatuksen keskeyttämisestä tai takaisinperinnästä, saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

71 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

Tällä lailla kumotaan laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta (8/2014) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

72 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn tukeen sovelletaan tuen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Rakennerahasto-ohjelmista, joiden toimeenpano on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, myönnettyyn ja vielä myönnettävään tukeen, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.